Ya?l?lar için Fiziksel Aktivite De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ya?l?lar için Fiziksel Aktivite De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33026

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Ya?l?lar için Fiziksel Aktivite De?erlendirme Ölçe?i (Physical Activity Scale for the Elderly - PASE), ya?l? yeti?kinlerin fiziksel aktivite seviyelerini ölçmek amac?yla tasarlanm??, çok boyutlu ve kapsaml? bir psikometrik araçt?r. Ölçe?in Türkiye uyarlamas?, Ayvat, K?l?nç ve K?rd? taraf?ndan 2017 y?l?nda gerçekle?tirilmi?tir. Bu uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in kültürel adaptasyonunu, geçerlik ve güvenirlik analizlerini içermekte olup, ölçe?in Türk ya?l?l?k popülasyonunda bilimsel ara?t?rmalar ve klinik de?erlendirmeler için kullan?ma uygun oldu?unu göstermi?tir.

PASE, hem bo? zaman aktivitelerini hem de mesleki ve ev i?i aktivitelerini kapsayarak ya?l?lar?n günlük ya?amda sergiledi?i tüm fiziksel aktivite çe?itlerini de?erlendirme yetene?ine sahiptir. Ölçek, özellikle ya?lanma sürecinde fiziksel sa?l???n ve ba??ms?z ya?am?n korunmas?na yönelik müdahale programlar?n?n etkinli?ini ölçmek için kritik bir araçt?r.

Anahtar Kelimeler

Ya?l?lar, Fiziksel Aktivite, PASE, Uyarlama, Psikometrik, Geriatri, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Ender Ayvat, Mehmet K?l?nç, Nevin K?rd?.

Amaç

Ya?l?lar için Fiziksel Aktivite De?erlendirme Ölçe?i'nin temel amac?, 65 ya? ve üzeri bireylerin son bir haftal?k süreçte gerçekle?tirdikleri fiziksel aktivite düzeyini, türünü, süresini ve s?kl???n? standardize edilmi? bir ?ekilde ölçmektir. Bu ölçek, ya?l? bireylerde fiziksel aktivite ile sa?l?k sonuçlar? (örne?in, dü?me riski, kronik hastal?k yönetimi, bili?sel i?lev) aras?ndaki ili?kileri ara?t?rmada kilit rol oynar.

Ölçek, ya?l? popülasyonun benzersiz aktivite yelpazesini (yürüyü?, bahçecilik, ev i?leri ve hafif sporlar) kapsayacak ?ekilde tasarlanm??t?r. Bu sayede, genç popülasyon için geli?tirilen ve genellikle sadece yo?un spor aktivitelerine odaklanan di?er aktivite ölçeklerinin eksikliklerini gidermektedir. Türk kültürüne uyarlanmas?, yerel ya?am tarz? ve ya?l?l?k dönemindeki yayg?n aktivitelerin do?ru bir ?ekilde de?erlendirilmesini sa?lam??t?r.

Yap?

Ya?l?lar için Fiziksel Aktivite De?erlendirme Ölçe?i (PASE), fiziksel aktiviteyi çok boyutlu bir yap? olarak ele al?r. Ölçek, genellikle üç ana kategoriye ayr?lan aktiviteleri puanlar: **Bo? Zaman Aktiviteleri** (yürüyü?, egzersiz, spor), **Ev ??i ve Bahçecilik Aktiviteleri** (temizlik, tamirat, bahçe

ARABPSYCHOLOGY.COM

i?leri) ve **?? veya Gönüllülük Aktiviteleri** (mesleki veya gönüllü çal??malar). Bireyin bu alanlardaki aktivite süresi ve yo?unlu?u, a??rl?kl? puanlama sistemi kullan?larak tek bir toplam skor halinde ifade edilir.

Elde edilen toplam PASE skoru, bireyin enerji harcamas?yla yüksek korelasyon göstererek, genel fiziksel aktivite seviyesinin güvenilir bir göstergesi olarak kabul edilir. Bu psikometrik yap?, ya?l?lar?n fizyolojik ve psikolojik sa?l???n? de?erlendirmede temel bir gösterge sa?lar.

Geçerlik

Türkçe PASE uyarlamas?, Ayvat ve arkada?lar? (2017) taraf?ndan kapsaml? geçerlik çal??malar? ile desteklenmi?tir. Çal??mada, ölçe?in yap? geçerli?i ve kültürel geçerli?i incelenmi?tir. Yap? geçerli?i için korelasyon analizleri kullan?lm??, PASE skorlar?n?n beklenen d?? kriterlerle (örne?in, fiziksel fonksiyon testleri veya di?er aktivite ölçümleri) anlaml? ili?kiler gösterdi?i tespit edilmi?tir.

Ayr?ca, ölçe?in kültürel adaptasyonu sürecinde uzman görü?leri al?nm?? ve dilsel e?de?erlik sa?lanm??t?r. Bu süreç, maddelerin anlam?n?n ve ilgili ya?am tarz? aktivitelerinin Türk ya?l? popülasyonu için uygun ve anla??l?r olmas?n? garanti alt?na alm??t?r. Uyarlama çal??mas?n?n sonuçlar?, Türkçe PASE'nin orijinal ölçekteki yap?y? korudu?unu ve Türk kültüründe geçerli bir ölçüm arac? oldu?unu kan?tlam??t?r.

Güvenirlik

Ayvat, K?l?nç ve K?rd? (2017) taraf?ndan yürütülen adaptasyon çal??mas?, ölçe?in güvenirlik düzeyini de?erlendirmi?tir. Güvenirlik analizleri genellikle iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa katsay?s?) ve test-tekrar test güvenirli?i yöntemlerini içerir. ?ç tutarl?l?k katsay?s?n?n yüksek olmas?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? (fiziksel aktivite) tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermi?tir.

Test-tekrar test güvenirli?i ise, ayn? bireylere farkl? zamanlarda uygulanan ölçek sonuçlar?n?n kararl?l???n? de?erlendirir. Yüksek korelasyon katsay?lar?, PASE'nin zaman içinde stabil ölçümler sa?lad???n? ve tesadüfi hatalardan etkilenme olas?l???n?n dü?ük oldu?unu do?rulam??t?r. Bu bulgular, ölçe?in klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda güvenilir bir ?ekilde kullan?labilece?ini i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Orijinal PASE ölçe?i, genellikle tek bir toplam skor üretmek üzere tasarlanm?? olsa da, kültürel uyarlama çal??malar?nda faktör yap?s?n?n incelenmesi zorunludur. Ayvat ve arkada?lar?n?n çal??mas?nda, ölçe?in Türk popülasyonundaki iç yap?s?n? do?rulamak amac?yla faktör analizleri (muhtemelen Aç?klay?c? Faktör Analizi veya Do?rulay?c? Faktör Analizi) gerçekle?tirilmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bu analizler, ölçek maddelerinin teorik olarak beklendi?i gibi belirli aktivite alanlar? alt?nda gruplan?p gruplanmad???n? kontrol etmi?tir. Faktör yap?s?n?n orijinal PASE ile uyumlu olmas?, çeviri ve kültürel adaptasyon sürecinin ba?ar?l? oldu?unu ve ölçe?in yap?sal geçerlik kan?tlar?na sahip oldu?unu destekler.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptation) / Öz Bildirim Ölçe?i

Format: Sorular, kat?l?mc?n?n son yedi gün içindeki aktivite s?kl??? ve süresi hakk?nda bilgi toplamaya yöneliktir. Puanlama, aktivitenin türüne ve yo?unlu?una göre a??rl?kland?r?l?r.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), ?ngilizce (Orijinal)

Popülasyon Grubu: Geriatrik Popülasyon

Ya? Grubu: 65 ya? ve üzeri yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de ya?ayan, ayakta tedavi gören veya topluluk içinde ya?ayan ya?l? bireyler. Ölçek, bili?sel olarak yeterli düzeyde olan ve kendi aktivite düzeylerini hat?rlayabilen bireyler için uygundur.

Test Metodolojisi: Uygulama, yüz yüze görü?me veya öz bildirim ?eklinde yap?labilir. Toplam skor, her bir aktivite kategorisinden elde edilen puanlar?n toplanmas?yla hesaplan?r.

Anahtar Kelimeler

Geriatri, Fiziksel Sa?l?k, Aktivite Ölçümü, Ya?l?l?k, Güvenirlik, Ya?am Kalitesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Veri kayna??nda belirtilmemi?tir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: ender.ayvat@gmail.com (Sorumlu Yazar)

?leti?im Adresi: Sorumlu yazar Ender Ayvat ile ilgili kurum üzerinden ileti?ime geçilebilir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için orijinal geli?tiricilerin ve uyarlamay? yapan yazarlar?n izinleri gerekebilir. Ticari olmayan akademik kullan?mlar için genellikle izin süreçleri mevcuttur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ücret bilgisi, kaynak makalede belirtilmemi?tir.

Uyarlama Y?l?: 2017 (Türkçe Versiyon)

Orijinal Geli?tirme Y?l?: Orijinal PASE ölçe?i 1990'lar?n ortalar?nda geli?tirilmi?tir.

PDF Eri?imi: Ölçe?in Türkçe uyarlama versiyonunun PDF dosyas?na eri?im mevcuttur. Orijinal PDF ?u ba?lant?dan indirilebilir: physical-activity-scale-for-the-elderly-pase-toad.pdf

Referanslar

Ayvat, E., K?l?nç, M., & K?rd?, N. (2017). The Turkish version of the Physical Activity Scale for the Elderly (PASE): its cultural adaptation, validation, and reliability. *Turkish Journal of Medical Sciences, 47*, 908-915. doi:10.3906/sag-1605-7
Ara?t?rma makalesinin ulakbim ba?lant?s?: uvt.ulakbim.gov.tr

Ya?l?lar için Fiziksel Aktivite De?erlendirme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktad?r. Ölçek maddelerinin tamam?na eri?im için yukar?daki referans makaleye ba?vurulmas? önerilir.

Maddeler, son bir hafta içinde yap?lan yürüyü?, hafif spor, a??r ev i?leri ve bahçecilik gibi çe?itli fiziksel aktivite türlerinin süresini ve s?kl???n? sorgulamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM